

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ అష్టమస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ అష్టమస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఆసీద్ గిరివరో రాజంస్త్రికూట ఇతి విశ్రుతః ।

క్షీరోదేనావృతః శ్రీమాన్ యోజనాయుతముచ్ఛ్రితః ॥ 1 ॥

తావతా విస్తృతః పర్యక్ త్రిభిః శృంగైః పయోనిధిం ।

దిశః ఖం రోచయన్నాస్తే రౌప్యాయసహిరణ్మయైః ॥ 2 ॥

అన్యైశ్చ కకుభః సర్వా రత్నధాతువిచిత్రితైః ।

నానాద్రుమలతాగుల్మైర్హిర్విష్ణోర్హిర్హరాంభసాం ॥ 3 ॥

స చావనిజ్యమానాంఘ్రిః సమంతాత్ పయ - ఊర్మిభిః ।

కరోతి శ్యామలాం భూమిం హరిన్మరకతాశ్మభిః ॥ 4 ॥

సిద్ధచారణగంధర్వవిద్యాధరమహోరగైః ।

కిన్నరైరప్సరోభిశ్చ క్రీడద్భిర్జుష్టకందరః ॥ 5 ॥

యత్ర సంగీతసన్నాదైర్నదధుహమమర్షయా ।

అభిగర్జంతి హరయః శ్లాఘినః పరశంకయా ॥ 6 ॥

నానారణ్యపశువ్రాతసంకులద్రోణ్యలంకృతః ।

చిత్రద్రుమసురోద్యానకలకంఠవిహంగమః ॥ 7 ॥

సరిత్సరోభిరచ్ఛోదైః పులినైర్మణివాలుకైః |
దేవస్త్రీమజ్జనామోదసౌరభాంబ్వనిలైర్యుతః || 8 ||

తస్య ద్రోణ్యాం భగవతో వరుణస్య మహాత్మనః |
ఉద్యానమృతుమన్నామ ఆక్రీడం సురయోషితాం || 9 ||

సర్వతోఽలంకృతం దివ్యైర్నిత్యం పుష్పఫలద్రుమైః |
మందారైః పారిజాతైశ్చ పాటలాశోకచంపకైః || 10 ||

చూతైః ప్రియాలైః పనసైరామైరామ్రాతకైరపి |
క్రముకైర్నాలికేరైశ్చ ఖర్జూరైర్బిజపూరకైః || 11 ||

మధూకైః శాలతాలైశ్చ తమాలైరసనార్జునైః |
అరిష్టోదుంబరప్లక్షైర్వటైః కింశుకచందనైః || 12 ||

పిచుమందైః కోవిదారైః సరలైః సురదారుభిః |
ద్రాక్షేక్షురంభాజంబూభిర్బదర్యక్షాభయామలైః || 13 ||

బిల్వైః కపిత్థైర్జంబీరైర్వృతో భల్లాతకాదిభిః |
తస్మిన్ సరః సువిపులం లసత్కాంచనపంకజం || 14 ||

కుముదోత్పలకహ్లారశతపత్రశ్రియోర్జితం |
మత్తషట్పదనిర్ఘృష్టం శకుంతైశ్చ కలస్వనైః || 15 ||

హంసకారండవాకీర్ణం చక్రాహ్వైః సారసైరపి |
జలకుక్కుటకోయష్టిదాత్యూహకులకూజితం || 16 ||

మత్స్యకచ్ఛపసంచారచలత్పద్మరజఃపయః |
కదంబవేతసనలనీపవంజలకైర్వృతం || 17 ||

కుందైః కురబకాశోక్తైః శిరీషైః కుటజేంగుదైః |
కుబ్జకైః స్వర్ణయాథీభిర్నాగపున్నాగజాతిభిః || 18 ||

మల్లికాశతపత్రైశ్చ మాధవీజాలకాదిభిః |
శోభితం తీరజైశ్చాన్యైర్నిత్యర్తుభిరలం ద్రుమైః || 19 ||

తత్రైకదా తద్గిరికాననాశ్రయః
కరేణుభిర్వారణయాధపశ్చరన్ |
సకంటకాన్ కీచకవేణువేత్రవ -
ద్విశాలగుల్మం ప్రరుజన్ వనస్పతీన్ || 20 ||

యద్గంధమాత్రాద్ధరయో గజేంద్రా
వ్యాఘ్రాదయో వ్యాలమృగాః సఖిధాః |
మహోరగాశ్చాపి భయాద్భ్రవంతి
సగౌరకృష్ణాః శరభాశ్చమర్యః || 21 ||

వృకా వరాహా మహిషర్క్షశల్యా
గోపుచ్ఛసాలావృకమర్కటాశ్చ |
అన్యత్ర క్షుద్రా హరిణాః శశాదయ -
శ్చరంత్యభీతా యదనుగ్రహేణ || 22 ||

స ఘర్మతప్తః కరిభిః కరేణుభి -
ర్వృతో మదచ్యుత్యరభైరనుద్రుతః |
గిరిం గరిష్ణా పరితః ప్రకంపయన్
నిషేవ్యమాణోఽలికులైర్మదాశనైః || 23 ||

సరోఽనిలం పంకజరేణురూషితం
జిఘ్రన్ విదూరాన్మదవిహ్వలేక్షణః |

వృతః స్వయాధేన తృపార్ధితేన తత్
సరోవరాభ్యాశమథాగమద్ ద్రుతం || 24 ||

విగాహ్య తస్మిన్నమృతాంబు నిర్మలం
హేమారవిందోత్పలరేణువాసితం |
పపౌ నికామం నిజపుష్కరోద్భృత -
మాత్మానమద్భిః స్నపయన్ గతక్లమః || 25 ||

స్వపుష్కరేణోద్భృతశీకరాంబుభి -
ర్నిపాయయన్ సంస్నపయన్ యథా గృహీ |
ఘృణీ కరేణుః కలభాంశ్చ దుర్మదో
నాచష్ట కృచ్ఛం కృపణోఽజమాయయా || 26 ||

తం తత్ర కశ్చిన్నప దైవచోదితో
గ్రాహో బలీయాంశ్చరణే రుషాగ్రహీత్ |
యదృచ్ఛయైవం వ్యసనం గతో గజో
యథాబలం సోఽతిబలో విచక్రమే || 27 ||

తథాఽఽతురం యూథపతిం కరేణవో
వికృష్యమాణం తరసా బలీయసా |
విచక్రశుర్దీనధియోఽపరే గజాః
పార్శ్వగ్రహస్తారయితుం న చాశకన్ || 28 ||

నియుధ్యతోరేవమిభేంద్రనక్తయో -
ర్వికర్షతోరంతరతో బహిర్మథః |
సమాః సహస్రం వ్యగమన్ మహీపతే
సప్రాణయోశ్చిత్రమమంసతామరాః || 29 ||

తతో గజేంద్రస్య మనోబలౌజసాం
 కాలేన దీర్ఘేణ మహానభూద్వ్యయః ।
 వికృష్యమాణస్య జలేఽవసీదతో
 విపర్యయోఽభూత్సకలం జలౌకసః ॥ 30 ॥

ఇత్థం గజేంద్రః స యదాఽఽప సంకటం
 ప్రాణస్య దేహీ వివశో యద్భుచ్చయా ।
 అపారయన్నాత్మవిమోక్షణే చిరం
 దధ్యావిమాం బుద్ధిమథాభ్యపద్యత ॥ 31 ॥

న మామిమే జ్ఞాతయ ఆతురం గజాః
 కుతః కరిణ్యః ప్రభవంతి మోచితుం ।
 గ్రాహేణ పాశేన విధాతురావృతో -
 ఽప్యహం చ తం యామి పరం పరాయణం ॥ 32 ॥

యః కశ్చనేశో బలినోఽంతకోరగా -
 తృచండవేగాదభిధావతో భృశం ।
 భీతం ప్రపన్నం పరిపాతి యద్భుచ్చయా -
 న్మృత్యుః ప్రధావత్యరణం తమీమహి ॥ 33 ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
 అష్టమస్కంధే మన్వంతరానువర్ణనే గజేంద్రోపాఖ్యానే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥